

نصب MiKTeX 2.8 و Xe_{La}T_EX Persian* روی سیستم عامل ویندوز

وحید دامن افشان

vdamanafshan@yahoo.com

۲۲ مهر ۱۳۸۸

برای استفاده از زی‌پرشین، مانند دیگر توزیع‌های فارسی شده لاتک، ابتدا باید یک توزیع تک را روی کامپیوتر خود نصب کنید. از طرفی چون بیشتر افراد، از سیستم عامل ویندوز استفاده می‌کنند و نیز بهترین توزیع تک برای ویندوز، MiKTeX است، لذا در اینجا روش نصب MiKTeX 2.8 و زی‌پرشین را روی سیستم عامل ویندوز، توضیح می‌دهیم. دقت داشته باشید که باید مراحل نصب را به ترتیبی که در زیر آمده است، انجام دهید.

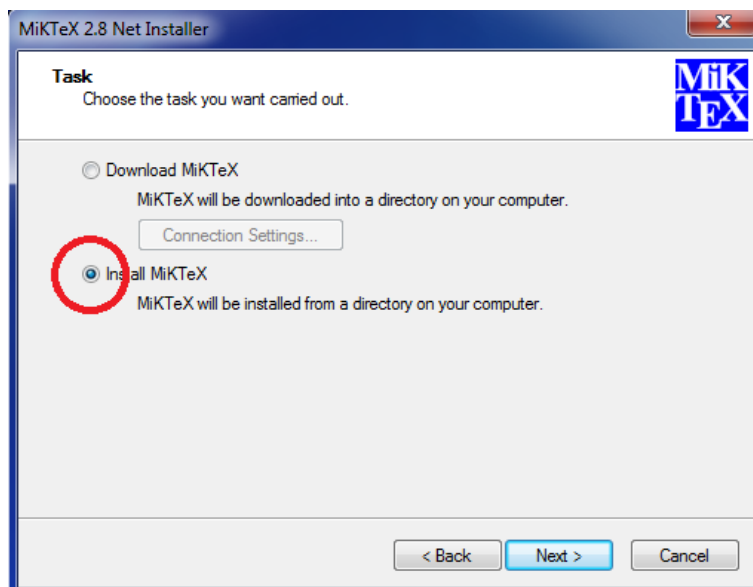
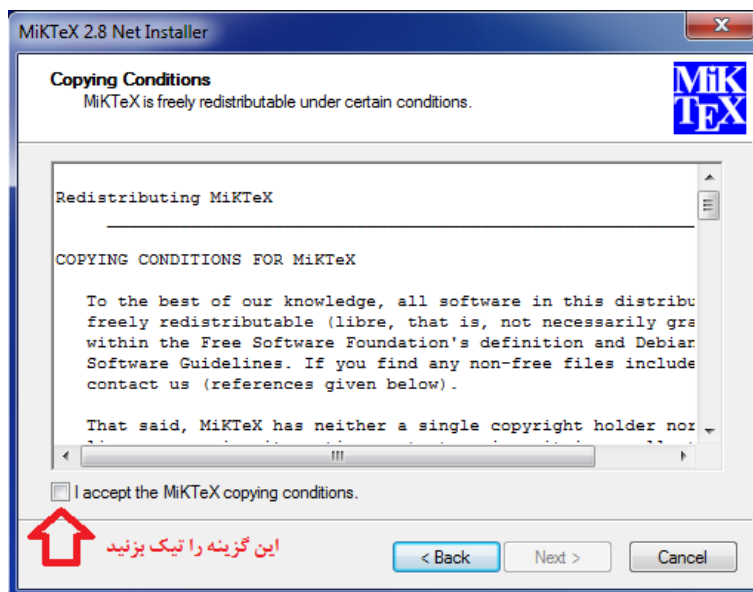
۱. ابتدا پوشه MiKTeX 2.8 را در یک جایی^۱ از کامپیوتر خود، (مثلاً درایو E) کپی کنید.

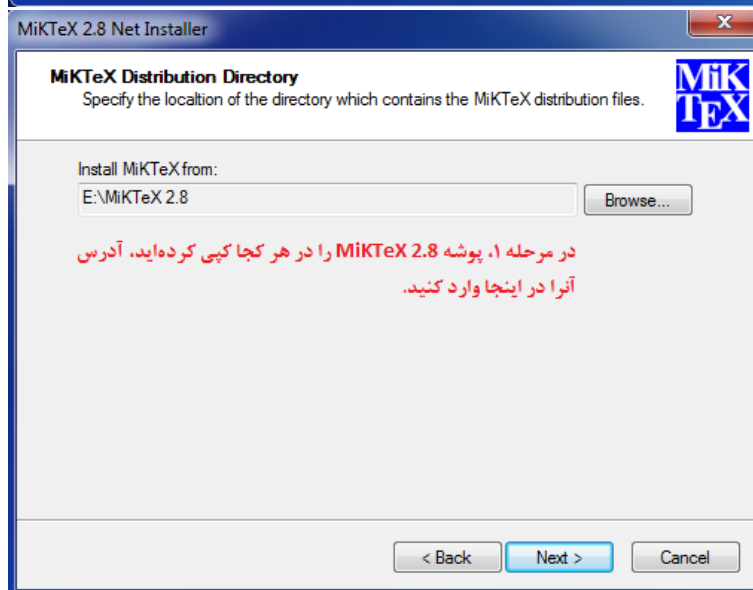
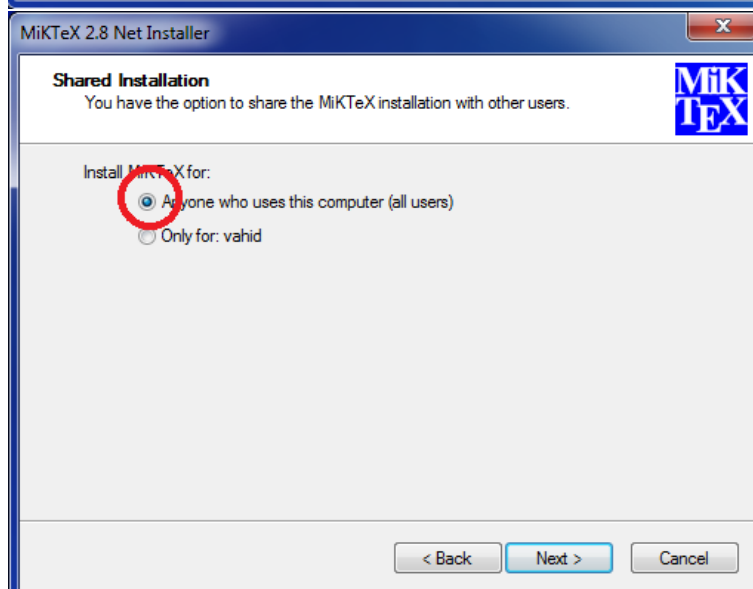
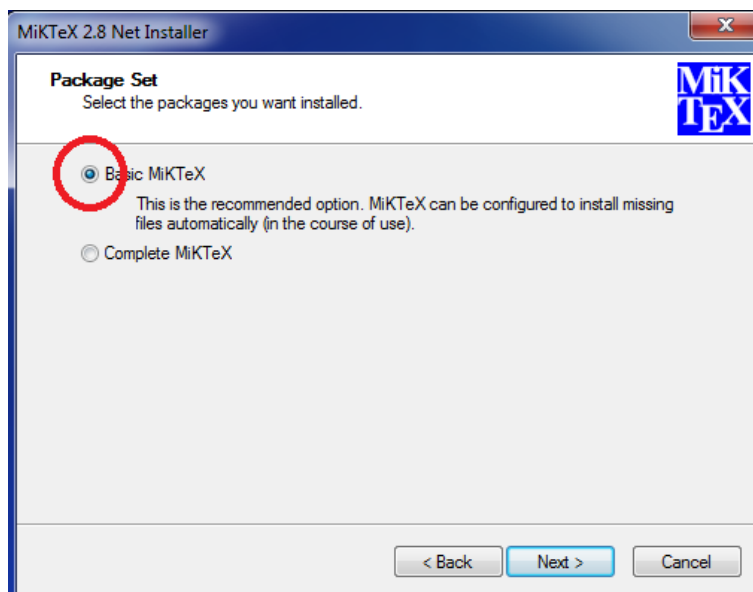
۲. روی فایل setup-2.8.3553 کلیک کرده و مراحل نصب را مانند شکل‌های زیر، دنبال کنید:

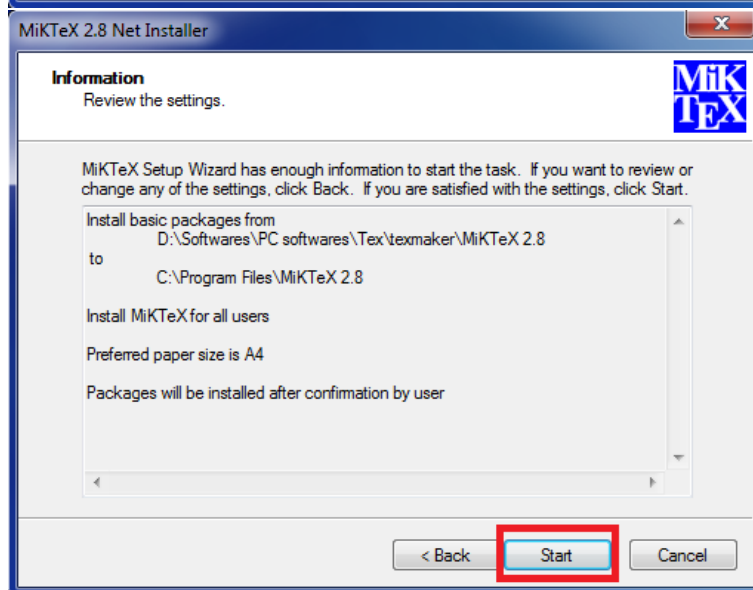
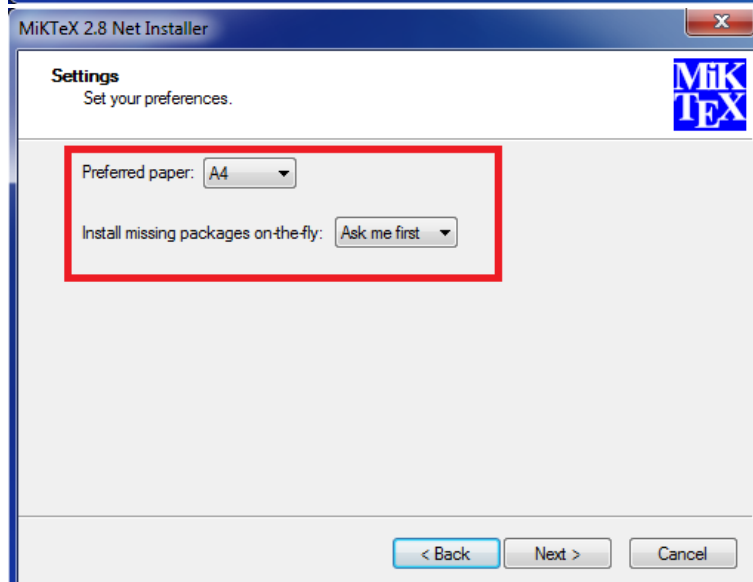
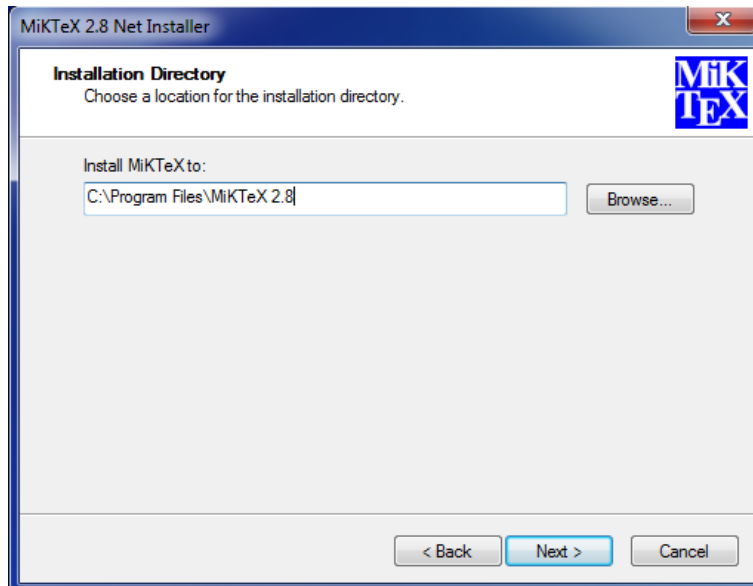
---

* بخوانید زی‌پرشین.

^۱ سعی کنید این محل را دیگر تغییر ندهید؛ چون در این صورت، مجبورید خیلی از تنظیمات گفته شده در ادامه راهنما را در هر بار تغییر دادن این مسیر، تغییر دهید.

۳. حال صبر کنید تا فرایند نصب، کامل و تمام شود (این فرایند، بسته به قدرت کامپیوتر شما، چند دقیقه طول می‌کشد).

۴. فایل‌های موجود در پوشه Farsi-Fonts را در پوشه C:\Windows\Fonts کپی کنید.

۵. فایل^۲ dotnetfx را اجرا کنید و مراحل نصب آن را به صورت پیش‌فرض، دنبال کنید.

۶. فایل vc_redist_x86 را اجرا کنید و مراحل نصب آن را به صورت پیش‌فرض، دنبال کنید (توجه کنید که با اجرای این فایل، نرم‌افزار خاصی روی کامپیوتر شما، نصب نمی‌شود و فقط پیش‌نیازی برای نصب برنامه‌های دیگر است).

۷. برای نوشتن متن با استفاده از زی‌پرشین، می‌توانید از ویرایشگرهای مختلفی (برخلاف فارسی‌تک) استفاده کنید؛ اما در حال حاضر، بهترین انتخاب برای این کار، ویرایشگر Texmaker^۳ است؛ چون این ویرایشگر، توسط آقای **سید رضی علوی‌زاده**، برای نوشتن متن‌های فارسی، دستکاری و بهینه شده است و لذا در اینجا، روش راه‌اندازی و تنظیم این ویرایشگر را برای استفاده از زی‌پرشین (در سیستم عامل ویندوز) توضیح می‌دهیم.

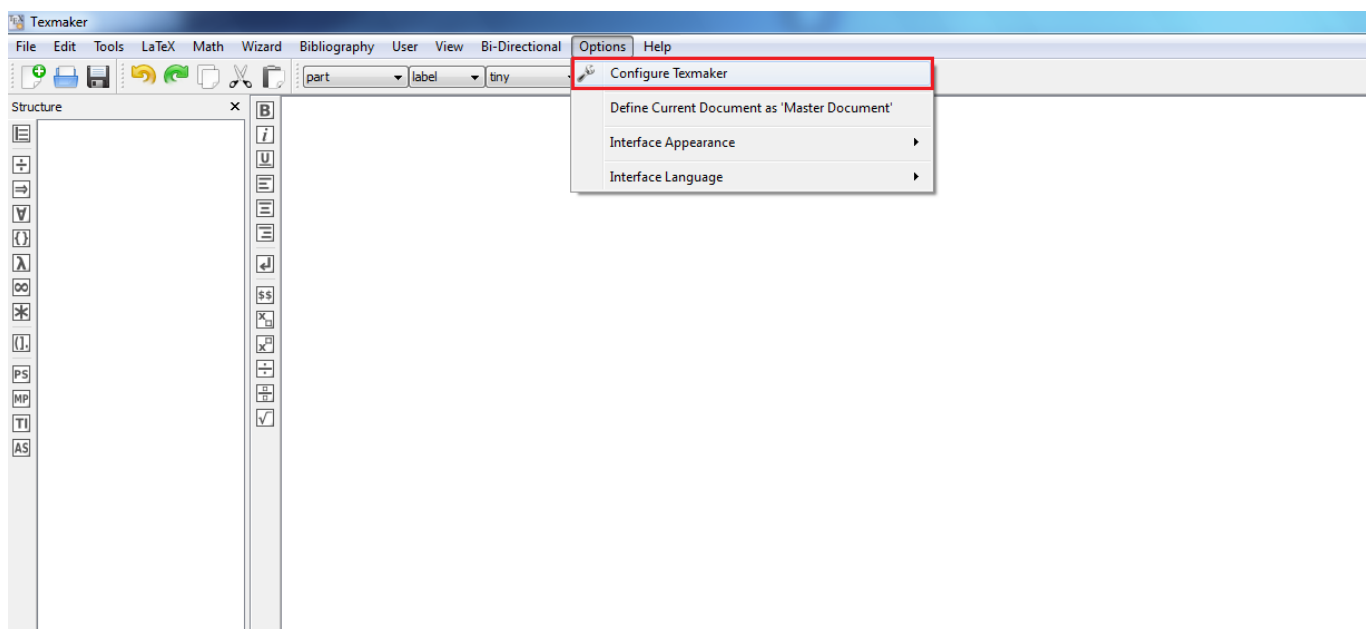
۸. پوشه Texmaker را در یک جایی از کامپیوتر خود (مثلاً درایو E) کپی کنید.

۹. روی فایل texmaker.exe کلیک کنید تا ویرایشگر باز شود و بعد به صورتی که در شکل‌های زیر می‌بینید، آنرا تنظیم کنید:

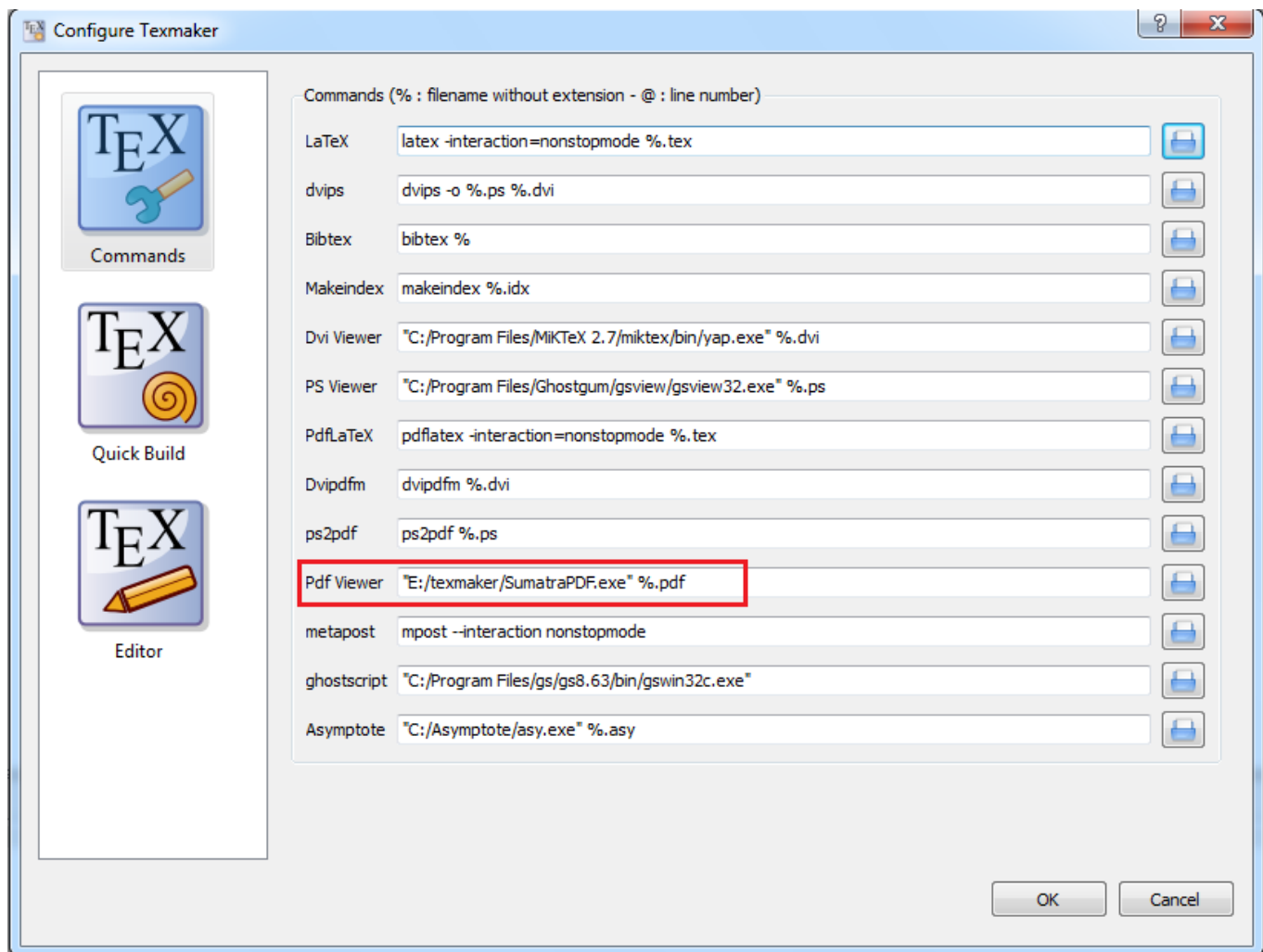
---

^۲ چنانچه از ویندوز Seven استفاده می‌کنید، نیازی به طی مراحل ۵ و ۶ ندارید و می‌توانید به مرحله ۷ام بروید. در بعضی از ورژن‌های ویندوز Vista نیز احتیاجی به طی این مراحل ندارید. اما طی این مراحل برای ویندوز XP لازم است.

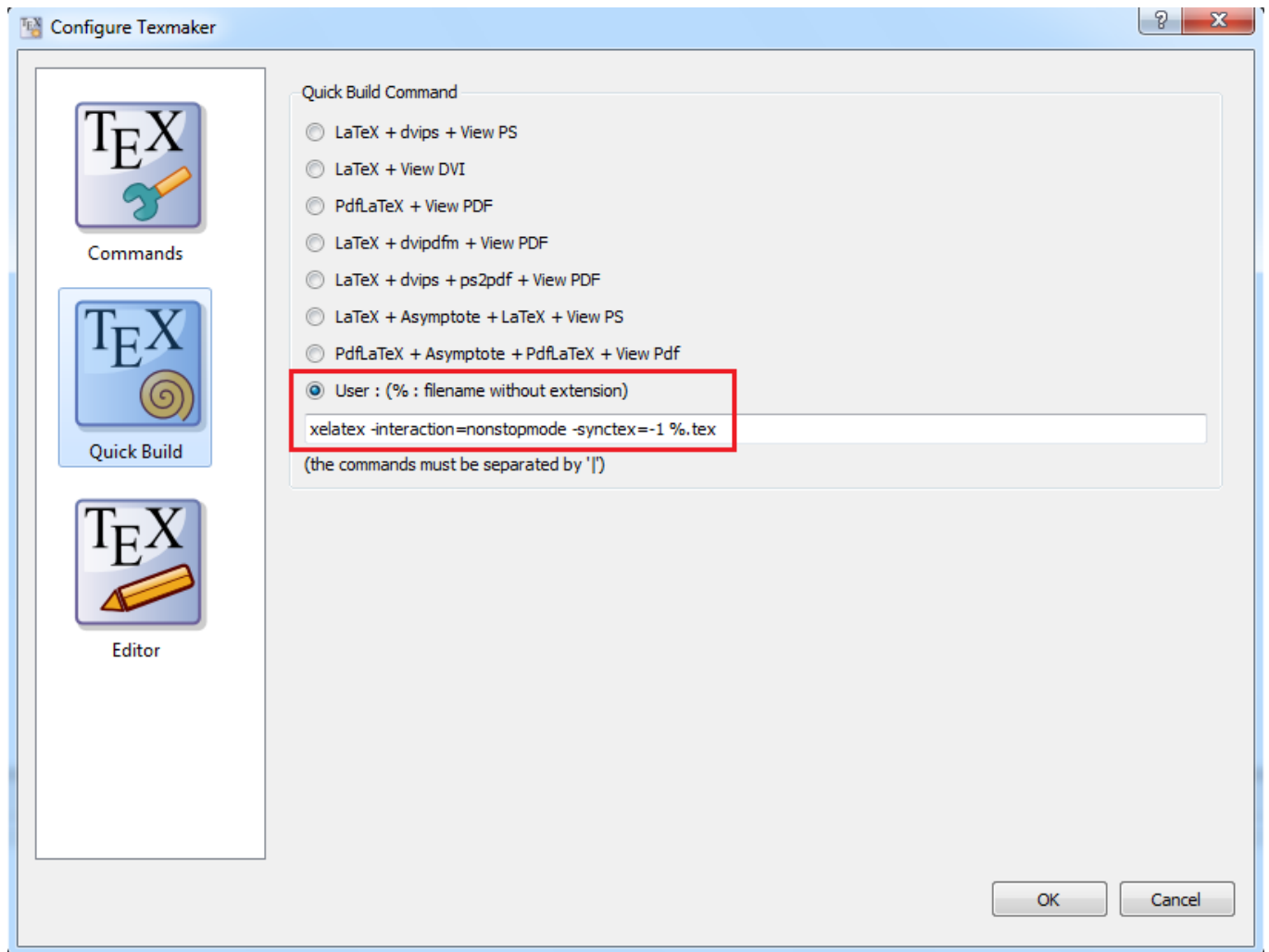
^۳ بخوانید تک‌میکر.

شکل ۱: شروع تنظیمات

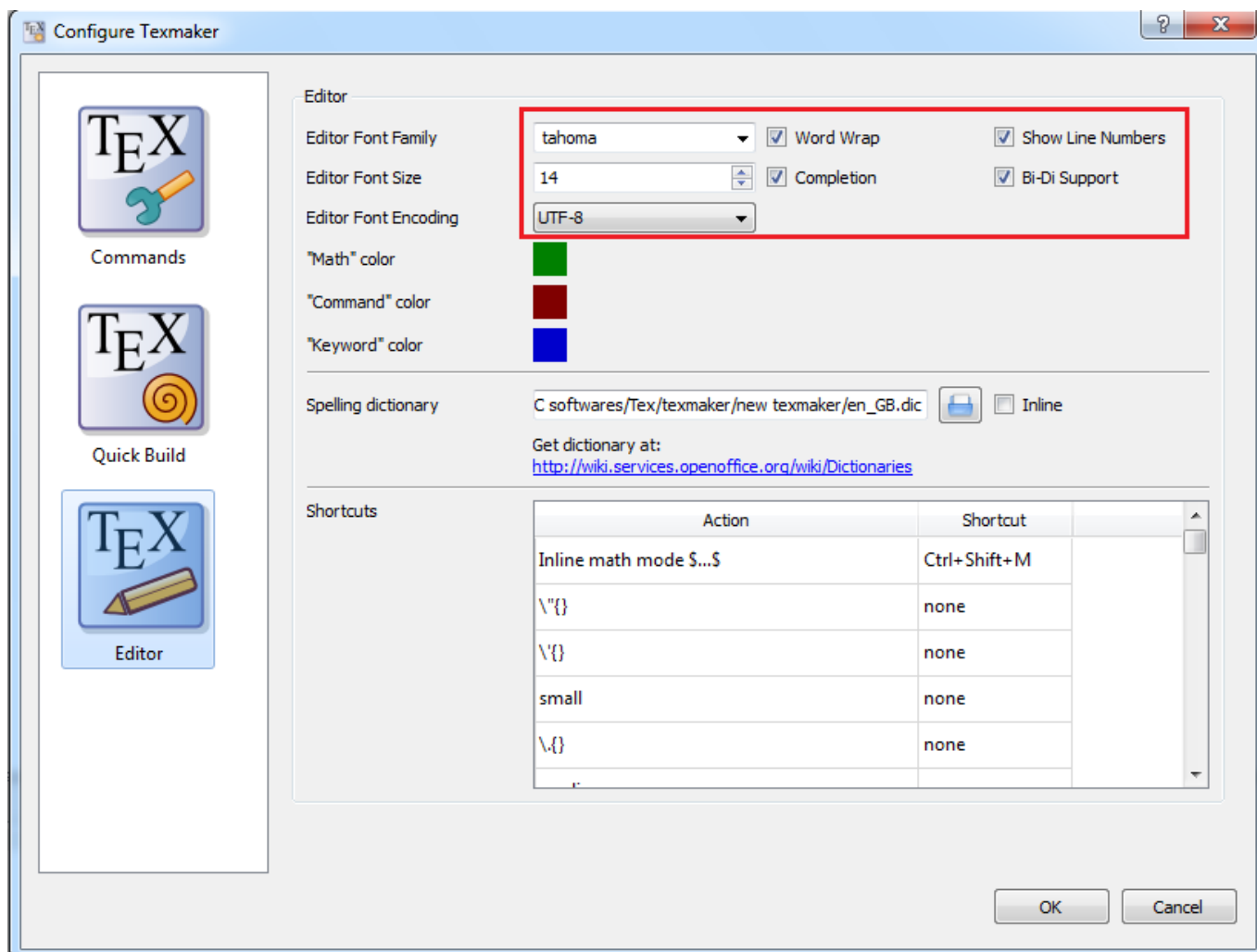

شکل ۲: "E:/Texmaker/SumatraPDF.exe" %.pdf

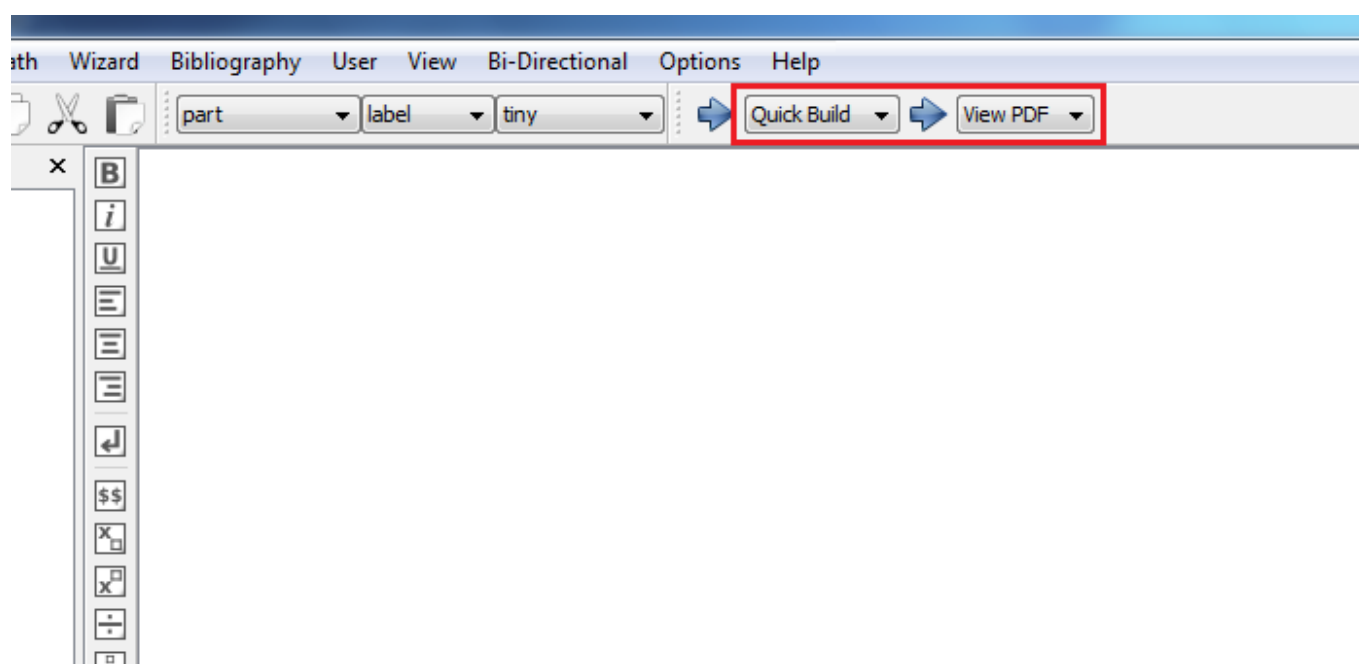

شکل ۳: `xelatex -interaction=nonstopmode -synctex=-1 %.tex`

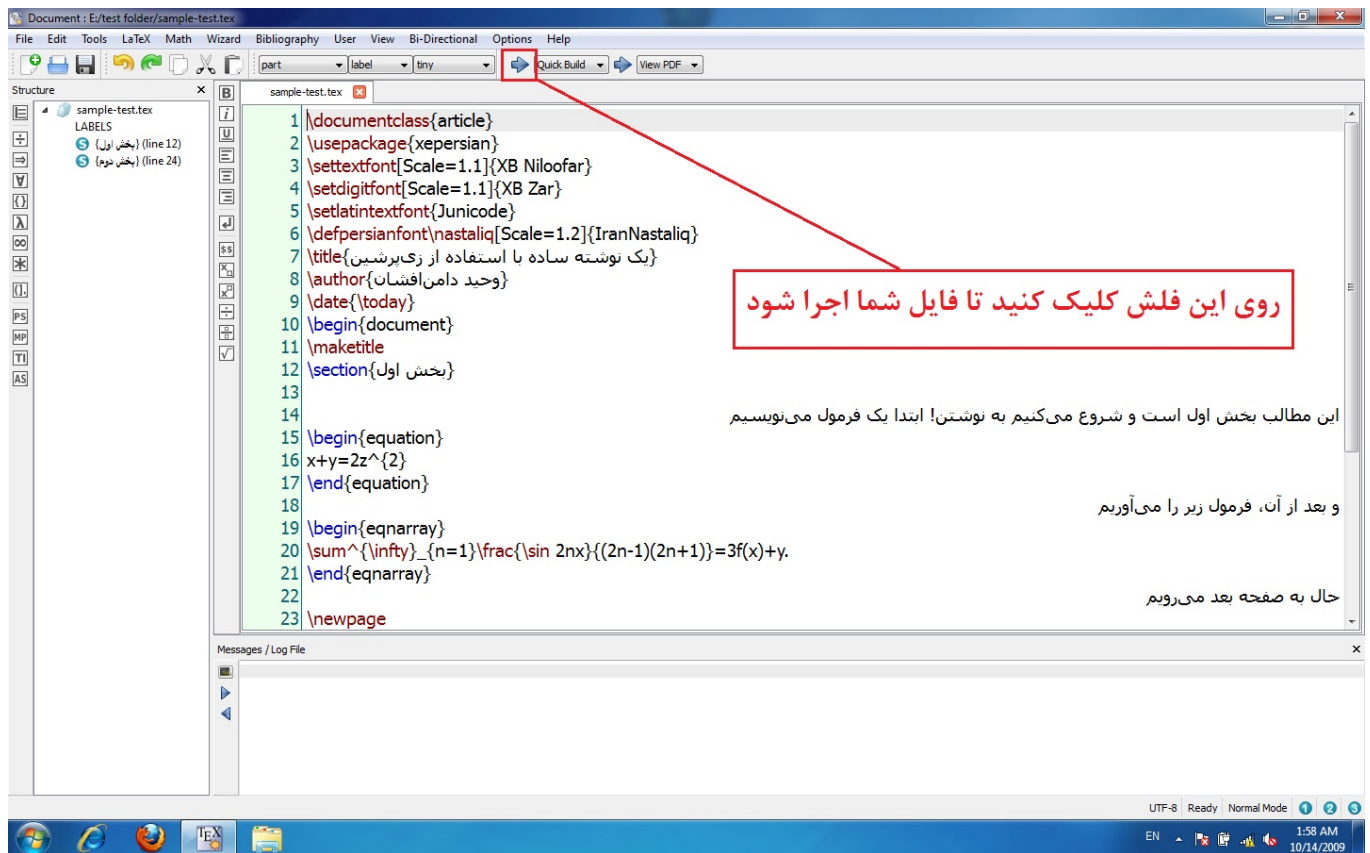

شکل ۴: به بقیه گزینه‌ها دست نزنید

شکل ۵: تنظیماتی برای دیدن خروجی با فرمت Pdf

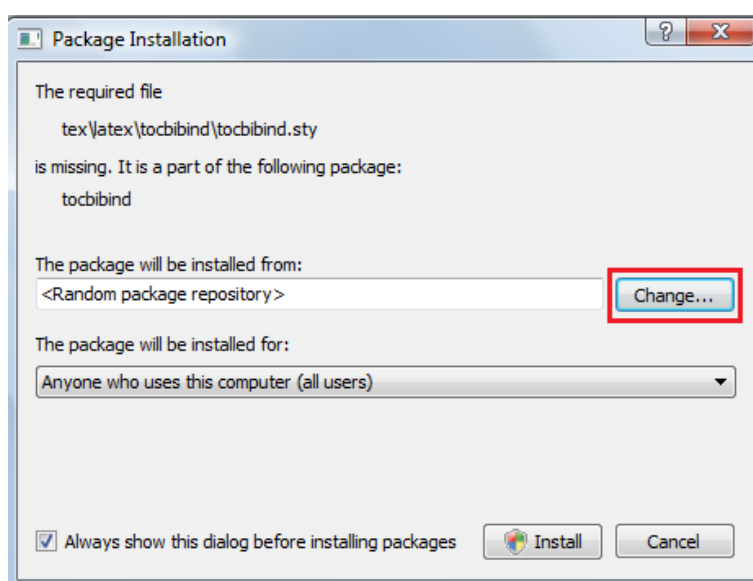
حال فایل sample-test.tex را باز کنید و به صورت زیر عمل کنید:

شکل ۶: نمایی از ویرایشگر Texmaker

چند نکته

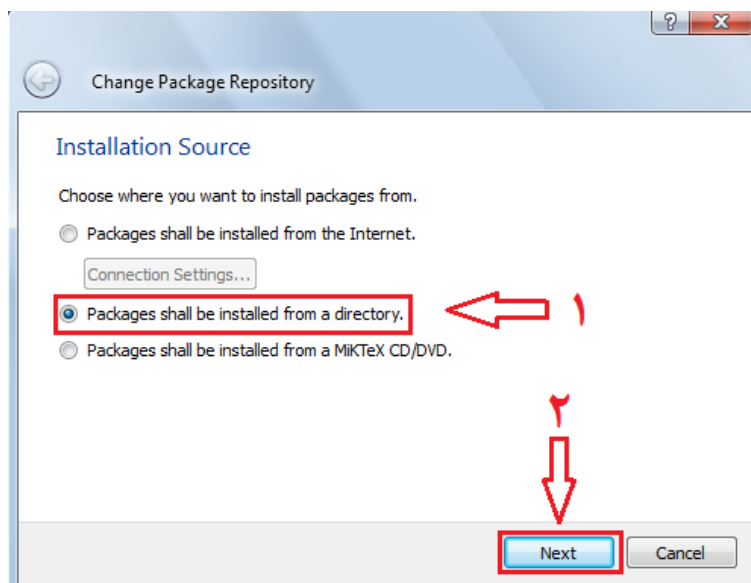
۱. با اولین اجرا، به پنجره‌ای مشابه با شکل ۷، برخورد می‌کنید که در آن، از شما خواسته شده است که بسته‌ای را که برای اجرای فایل‌تان لازم است، نصب کنید و باید مسیری که MiKTeX 2.8 را در آنجا کپی کردید، معرفی کنید. بنابراین باید روی گزینه Change کلیک کنید تا به پنجره بعدی، یعنی شکل ۸ برسید. حال مطابق شکل، گزینه وسطی را تیک بزنید و روی گزینه Next کلیک کنید و در پنجره بعدی که ظاهر می‌شود آدرس جایی را بدهید که در ابتدای راهنما، انتخاب کردید^۴ (یعنی E:\MiKTeX 2.8).

شکل ۷: پنجره درخواست نصب یک بسته جدید

---

^۴ این تنظیمات را فقط کافیست که یک بار انجام دهید و در دفعات بعدی و نصب یک بسته جدید، نیازی به این معرفی کردن مسیر، ندارید.

شکل ۸: انتخاب منبع برای نصب بسته جدید

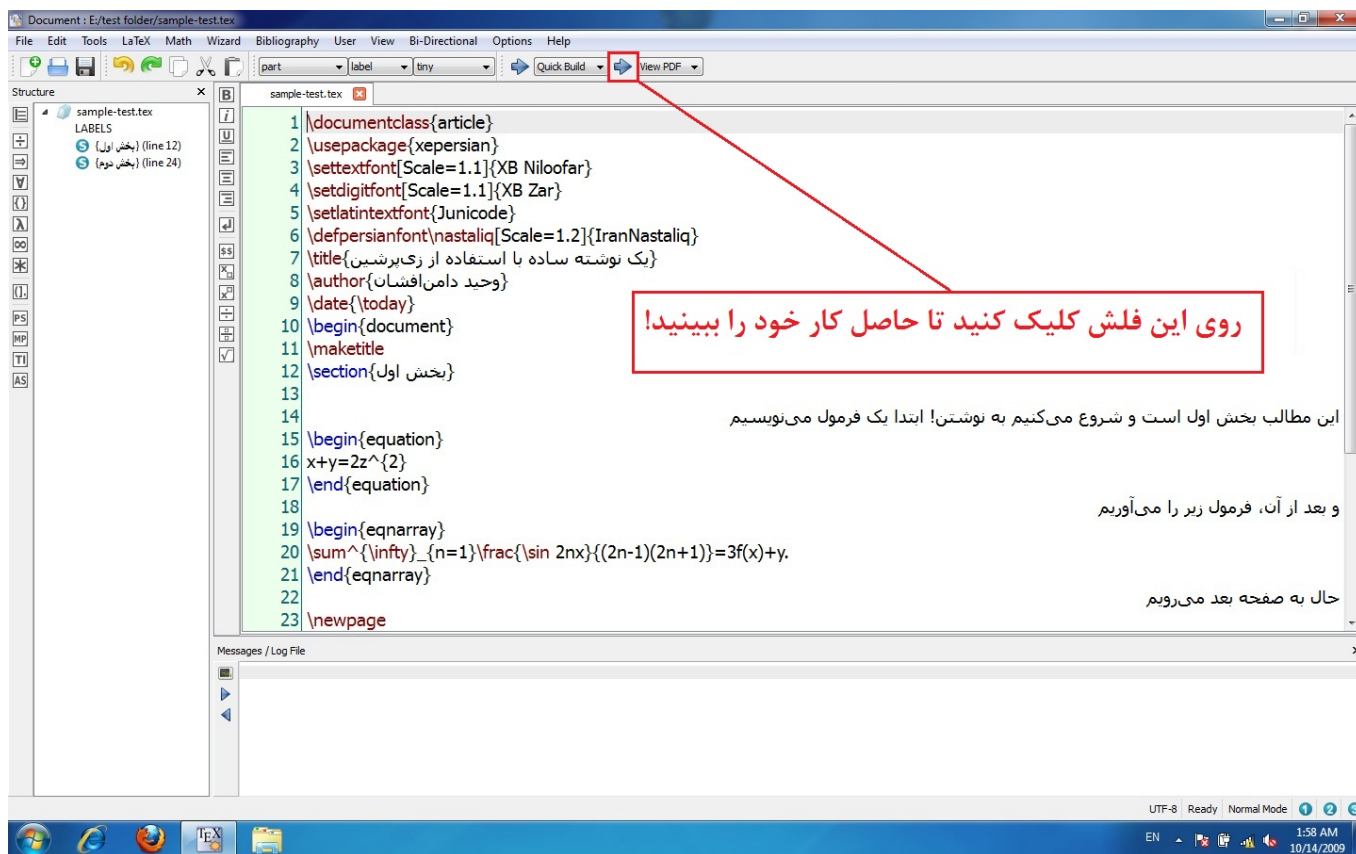
۲. پس از انتخاب مسیر و کلیک روی گزینه Install، صفحه سیاه رنگی باز می شود که طبیعی است و پس از نصب کردن بسته مورد نظر (این کار چند ثانیه طول می کشد)، خود به خود، محو می شود.^۵

۳. بعد از اینکه بسته ای با این روش، نصب شد، در دفعات بعدی، دیگر درخواستی برای نصب آن، نخواهد شد.

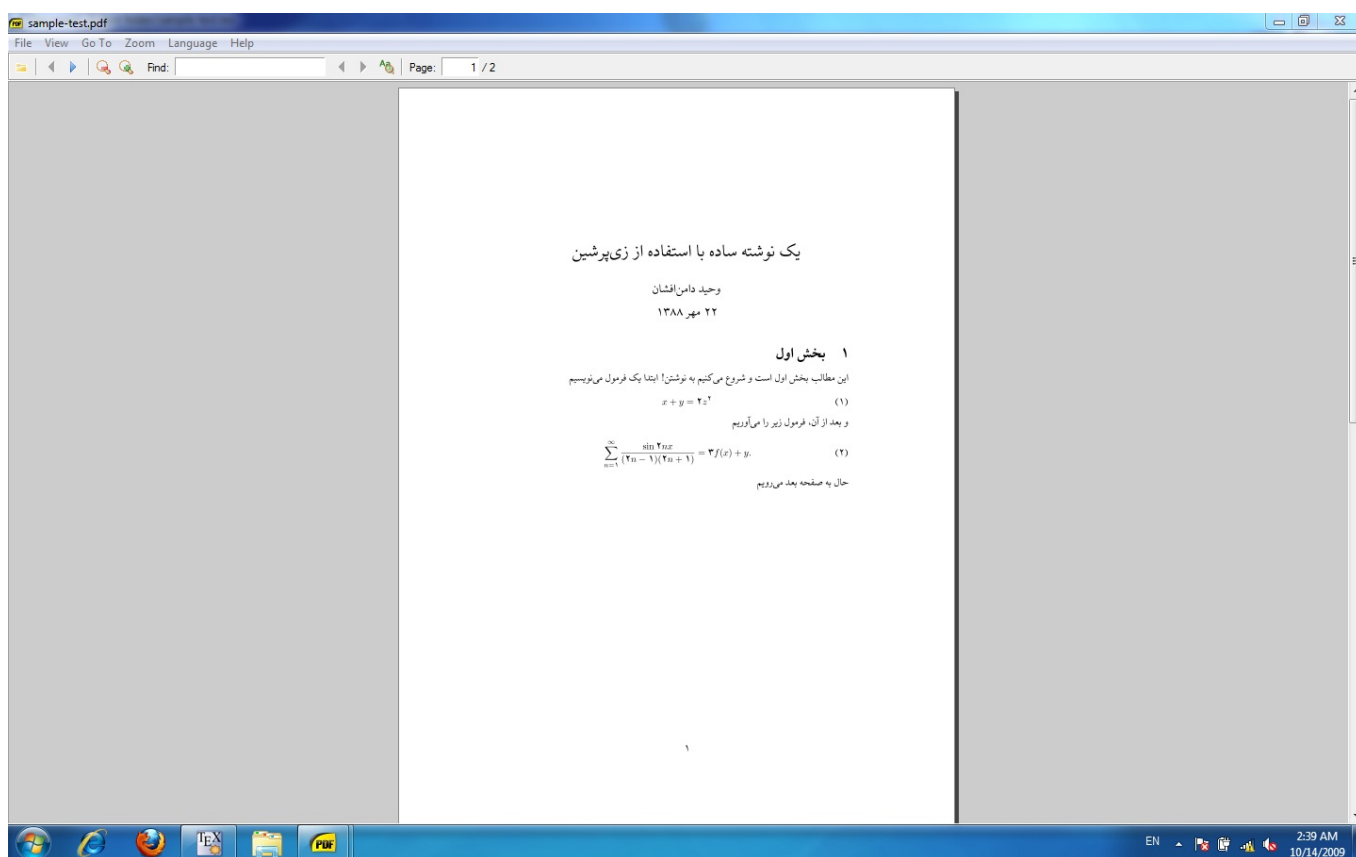
۴. هرگاه با اجرای مثال جدیدی که در آن، از بسته ای استفاده شده است که قبلاً، آنرا بکار نبرده اید، پنجره فوق، دوباره ظاهر می شود و باید اجازه دهید تا آن بسته، نصب شود.

حال بعد از اینکه ظاهر شدن و نصب شدن پنجره های شکل ۷، تمام شد مانند شکل زیر عمل کنید تا نتیجه کار خود را ببینید (در واقع با این کار، به طور خودکار، نرم افزار SumatraPDF که برای نمایش خروجی است باز می شود و شما می توانید خروجی خود را ببینید (شکل ۱۰ را ببینید)).

^۵ با اجرای فایل نمونه، ممکن است چندین بار پنجره شکل ۷ ظاهر شود که فقط کافیست روی گزینه Install کلیک کنید و منتظر بمانید تا بسته مورد نظر نصب شود.

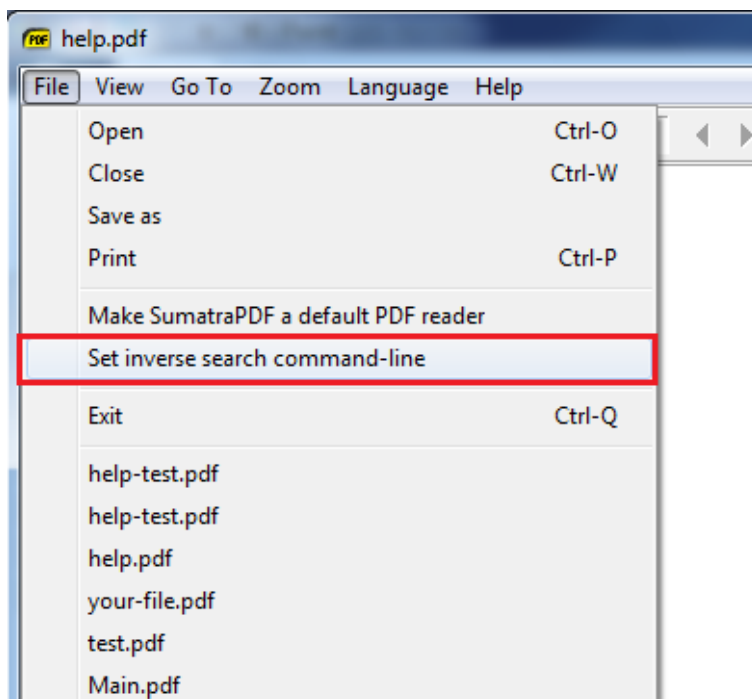

شکل ۹:

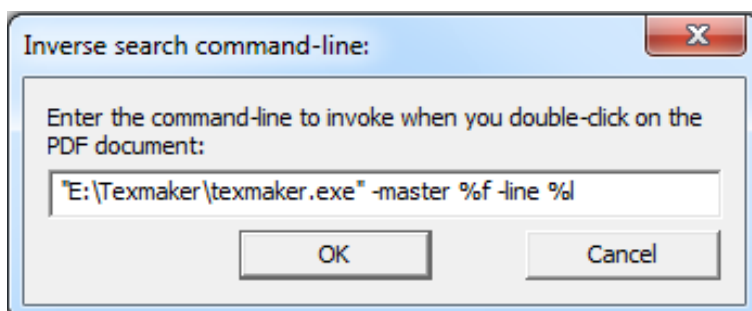

شکل ۱۰: خروجی فایل ورودی

برای خواندن و مرور بهتر خروجی خود، بهتر است از منوی View نرم افزار SumatraPDF روی گزینه Continuous کلیک کنید.
و اما در آخر، اگر می خواهید از خاصیت بسیار جالب ”جستجوی معکوس“^۶ استفاده کنید، نرم افزار SumatraPDF را باز کرده و به صورت زیر عمل کنید:

شکل ۱۱: منوی File نرم افزار SumatraPDF

شکل ۱۲: ”E:\Texmaker\texmaker.exe” -master %f -line %l

^۶این خاصیت، این امکان را به شما می دهد که با دابل کلیک کردن روی کلمه ای در متن خروجی خود در نرم افزار SumatraPDF و برگشتن به ویرایشگر Texmaker، کلمه ای را که روی آن، دابل کلیک کردید، به صورت های لایت شده داشته باشید؛ به عبارت دیگر، با دابل کلیک کردن روی هر کلمه در خروجی، به خط حاوی همان کلمه در ورودی بروید (این خاصیت به درد زمانی می خورد که قصد ویرایش نوشته خود را داشته باشید).

برای دریافت جدیدترین اخبار و اطلاعات و آگاهی از آخرین بروز رسانی‌ها و نیز دریافت نمونه

مثال‌های زی‌پرشین، به آدرس

<http://www.parsilatem.com>

و برای طرح سوالات و مشکلات خود در مورد بسته زی‌پرشین، ویرایشگر تک‌میکر و...، به

آدرس

<http://www.forum.parsilatem.com>

سر بزنید.